

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Quick scan Wet natuurbescherming

Tranformatie voormalig agrarisch bedrijf

Bovenstraatweg 36 Oldebroek

Datum: 11 oktober 2018

<i>Titel</i>	<i>Quick scan Wet natuurbescherming t.b.v. Transformatie voormalig agrarisch bedrijf Bovenstraatweg 36 te Oldebroek</i>
<i>Uitvoering</i>	<i>Ruimte voor Advies/Harleman Natuur en Landschap Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen. Tel 0578 560368 Opgesteld: Ing. R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige</i>
<i>Opdrachtgever</i>	<i>Familie Spronk, Bovenstraatweg 36 / Lowijs advies</i>
<i>Datum</i>	<i>11 oktober 2018</i>
<i>Versie</i>	<i>Eindrapportage</i>

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Resultaat onderzoek soortbescherming	7
3	Resultaat onderzoek gebiedsbescherming	12
4	Conclusies en aanbevelingen	14
5	Wettelijk kader	16

1.1 Doel van de rapportage

In opdracht van Fam. Spronk / Lowijs advies voerde Ruimte voor Advies een quick scan Wet natuurbescherming (Wnb) uit aan de Bovenstraatweg 36 te Oldebroek (Gemeente Oldebroek). De opdrachtgever heeft het voornemen om de woning en agrarische opstallen op te ruimen en daarvoor in de plaats twee nieuwe woningen op het terrein te realiseren. Het voornemen gaat gepaard met een aangepast bestemmingsplan. Bij een dergelijk voornemen is een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In eerste instantie voldoet een 'quick scan': een korte, eenmalige verkenning op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek. De quick scan beoordeelt het voornemen op soortbescherming (flora en fauna) en gebiedsbescherming (Natura 2000-doelstellingen en andere doelstellingen binnen het Natuurnetwerk Nederland). Deze rapportage beschrijft de resultaten en geeft aan in hoeverre de beoogde ontwikkeling wel of niet strijdig is met de Wnb. De rapportage beschrijft tevens de gewenste maatregelen en benodigde ontheffingen/vergunningen en adviseert in de vervolgstappen.

1.2 Locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft het voormalige agrarische bedrijf van de familie Spronk. Het omvat de een woonhuis en een aantal stallen en loodsen. De agrarische opstallen zijn verouderd en in matige staat. De woning is in betere staat. Het echtpaar Spronk raakt op leeftijd en draagt het bezit over aan de volgende generatie. Daartoe behoort het besluit om de huidige agrarische inrichting te transformeren naar wonen. Het vroegere erf krijgt daarbij een nieuwe, landschappelijke inrichting. Het Gelders Genootschap stelde hiervoor een erfadvies op. Men hoopt in 2019 te starten met fase 1, namelijk de afbraak van een deel van de stallen en de bouw van de eerste woning. In 2020 vindt fase 2 plaats, waarbij men de overige opstallen sloopt en de woning uitbreidt. Ook de landschappelijke inrichting vindt verspreidt over de twee fasen plaats. Afbeelding 1.1 en 1.2 geeft het planvoornemen weer en de begrenzing van de onderzoekslocatie. Op de afbeelding is te zien hoe de locatie met diverse andere woningen als lint in het landschap ligt en daarmee de onderliggende dekzandrug volgt. Haaks daarop staat de perceelsverkaveling van het verder agrarisch landschap op de overgang tussen Randmeerkust en Veluwemassief.

1.3 Werkwijze

Ing. R. Harleman, natuur- & landschapsdeskundige van bureau Ruimte voor Advies, bezocht op maandag 1 oktober 2018 van 13.30 tot 16.00 uur de locatie. Tijdens dit bezoek werd de onderzoekslocatie verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van en geschiktheid voor bedreigde en beschermde flora en fauna, Natura 2000-doelstellingen en overige gebiedsbeschermingsdoelen. De locatie werd onderzocht op planten en dierensporen, met name wat betreft vleermuizen, marterachtigen, huismussen en algemene broedvogels; soorten waarvan we verwachten dat ze op dergelijke locaties voorkomen. Alle gebouwen en terreindelen waren goed en volledig toegankelijk. Er is op het terrein gebruik gemaakt van een verrekijker, determinatielijsten/handleidingen, zaklamp en fotocamera.

Aanvullend werden regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data en NDFF-gegevens geraadpleegd. Tevens zijn de eigenaren bevraagd over hun waarnemingen in de loop der tijd. Dit leverde bruikbare gegevens op. Gezien de aard van het terrein (bebouwd) bleken gegevens over

verspreiding van planten en dieren in het gebied moeilijk als maatstaf voor dit terrein te gebruiken. Om die reden zijn ze niet meegenomen en ligt de nadruk in de rapportage op de eigen bevindingen uit het terreinbezoek.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soortenstandaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quick scan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Luchtfoto huidige situatie.

Karakteristieken

- A. De boerderij van de familie Spronk. Een eenvoudige woning uit de jaren 50 met rood zadeldak met wolfseinden. Het oorspronkelijke achterhuis in het verleden gesloopt en vervangen door de grote dwarsstaande schuur. Het huis staat in directe verbinding met deze schuur.
- B. De schuren op het erf, deels met asbest, en een groot deel van de verharding worden gesaneerd.
- C. De hoogstam boomgaard voor de boerderij hoort bij het erf en is een waardevol landschapselement. Aan deze zijde ligt ook de moestuin met een kasje.
- D. Aansluitend aan het achtererf is een kikkerpoel aangelegd. Landschappelijk en ecologisch een waardevol element.
- E. Langs de kavelgrenzen staan waardevolle eiken en beukenrijen.
- F. Het erf wordt ontsloten via een gezamenlijke onverharde oprit met het naastgelegen erf. Deze oprit loopt vlak langs een woning van de burens.
- G. Bovenstraatweg met deels wegbeplanting.
- H. Het perceel naast het erf is in eigendom van de familie Spronk en geeft een mooi doorkijkje naar het achterliggende landschap. Deze wei wordt ontsloten vanaf de Bovenstraatweg.
- I. Ook de meststalo zal gesaneerd worden.
- J. Burgerwoning aan de Bovenstraatweg. Deze maakt geen onderdeel uit van het erf.

Afb. 1.1: Kaart van de huidige situatie uit het erfadvies. De rode lijn geeft de begrenzing van het plangebied aan. De blauwe lijn is door ons toegevoegd als indicatie van de verdeling tussen fase 1 en 2. Bron: Erfadvies Bovenstraatweg 36 Oldebroek, Notitie uitgangspunten en randvoorwaarden. Gelders Genootschap 2018.

Schets mogelijke uitwerking uitgangspunten en randvoorwaarden

UITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN

- A. De boerderij blijft hoofdgebouw op het erf. Hierin wordt door herstel van het achterhuis de tweede wooneenheid gerealiseerd. De boerderij blijft georiënteerd op de weg met bijpassende detaillering en uitstraling. Het onderscheid in voor- en achterhuis blijft herkenbaar in de gevelindeling. De erfinrichting sluit daarop aan door de voorkant te benadrukken.
- B. De nieuwe energieneutrale woning komt op het achtererf met uitzicht op de weilanden. Dit gebouw is qua uitstraling ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Het heeft een rechthoekig grondvlak en één bouwlaag met gesloten zadeldak. Gebruik natuurlijke materialen en gedempte kleuren. Een eigentijdse invulling van de traditionele hoofdvorm is mogelijk. Ook het gebruik van stro en leem voor de wanden en een sedumdak.
- C. De bijgebouwen voor de woningen worden zoveel mogelijk geclusterd zodat er geen verrommeling ontstaat met meerdere losse bijgebouwen. Voor het beheer van de gronden mag er een grotere schuur worden teruggebouwd zodat ook opslag en ruimte mogelijk is voor het land-schapsbeheer. De bijgebouwen maken onderdeel uit van het ensemble met bijbehorende uitstraling.
- D. De hoogstam boomgaard blijft behouden en versterkt als waardevol landschapselement dat de voorzijde van het erf benadrukt.
- E. De laanbeplanting langs de oorspronkelijke laan wordt hersteld. Zo ontstaat een mooie zichtlijn over de poel en naar het landschap.
- F. De initiatiefnemers wensen de kikkerpoel te vergroten. Houd daarbij voor de ecologische randvoorwaarden in het oog. Houd de zijde richting het landschap recht zoals de verkaveling van het landschap en richting het erf kan het organischer.
- G. De lange kavellijn wordt benadrukt met enkele eiken. Met name op de hoeken van het erf. Langs deze erfgrans loopt een tweede ontsluiting als kavelpad richting de weilanden en ontsluiting van het erf zodat de hoofdontsluiting langs de burens wordt ontlast.
- H. Herstel van oude kavelgrensbeplanting langs sloten met bijvoorbeeld zwarte els of knotwilgen. Dit versterkt de van oorsprong kleinschalige coulissenlandschap.
- I. De gebouwen staan aan een gezamenlijke open ruimte. Het erf. Verharding wordt tot het hoogstnodige beperkt.

Afb. 1.2: Kaart van de nieuwe situatie. Bron: Erfadvies Bovenstraatweg 36 Oldebroek, Notitie uitgangspunten en randvoorwaarden. De blauwe lijn is door ons toegevoegd als indicatie van de verdeling tussen fase 1 en 2. Gelders Genootschap 2018.

2

Resultaat onderzoek soortbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij soortbescherming beoordelen we de aan-/afwezigheid én de geschiktheid van de locatie voor beschermde planten en dieren. Vervolgens schatten we per diergroep in of de quick scan voldoende duidelijkheid geeft. Is dit niet het geval, dan adviseren we nader onderzoek. Tenslotte schatten we per diergroep in welk effect het voornemen heeft.

2.1 Vaatplanten

Er zijn geen bijzondere of beschermde vaatplanten aangetroffen. Het terreinbezoek wijst uit dat het erf voor deze soorten geen mogelijkheden biedt. De locatie is grotendeels verhard of halfverhard (grind) en -kenmerkend voor een boerenerv- zonder veel inrichtingselementen (zie afb. 2.1). Alleen zeer algemene soorten komen voor en dan alleen soorten die zich weten aan te passen aan het beheer en het menselijke gebruik, zoals Madelief, Gewone reigersbek, Vogelmuur en Straatgras. De overige delen zijn in gebruik als sier-, moestuin en boomgaard. Spontane, natuurlijke vegetaties komen langs de randen en op weinig betrede plaatsen voor, maar dat betreft eveneens zeer algemene soorten die kenmerkend zijn voor boerenerven als Brede weegbree, Paardenbloem, Zwarte nachtschade, Gewone ganzenvoet, Klein kruiskruid, etc.. De muren van de gebouwen zijn vrij van bijzondere (muur-)planten.

Een negatief effect van het voornemen op beschermde (en bijzondere) vaatplanten is uitgesloten. Het terrein is ongeschikt en de soorten ontbreken. Nader onderzoek kan achterwege blijven.

2.2 Grond- en boombewonende zoogdieren

Onder “grond- en boombewonende zoogdieren” rekenen we alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit omvat knaagdieren, haasachtigen, insecteneters, marters en mogelijk Egel die vanuit de omgeving toegang hebben tot het terrein. Het terrein is als verblijfplaats voor diverse soorten geschikt. Er zijn schuilplaatsen in steenhopen, open schuren en tussen het opslag van materiaal en machines. Mogelijk dat zich langs de perceelsranden dieren ophouden. Sporen zijn aanwezig van Bruine rat, woel- en spitsmuizen. Ook voor Eekhoorn, Egel, Bunzing en andere marterachtigen zijn er mogelijkheden. Voor meer bijzondere of beschermde zoogdieren, zoals Das, ontbreken geschikte verblijf- of foerageerplaatsen, evenals sporen van gebruik.

Steenmarter vormt vaak een uitzondering hierop. De soort treffen we met enige regelmaat aan in het buitengebied, waar het zijn verblijfplaats verradt door uitwerpselen, prooi-resten en andere verblijfssporen. Verblijfplaatsen van moeders met jongen (kraamverblijfplaatsen) en van individuele dieren worden vaak in gebouwen aangetroffen. In de zomermaanden gebruiken ze ook takkenhopen, steenstapels en ruigten als schuilplaats. Tijdens de inventarisatie zijn echter geen verblijfplaatsen aangetroffen. De bewoners/eigenaren ervaren geen overlast van deze soort. Ook in het verleden niet gehad. Sporen troffen we nergens aan; ook niet op enkele geschikte zolders of in andere bouwkundige constructies. Steenmarters wisselen regelmatig van verblijfplaats en houden er een omvangrijk leefgebied op na. Indien het terrein of de bijgebouwen onderdeel zijn van het foerageergebied van deze soort, zal dat van geringe betekenis zijn.

De voorgenomen herinrichting en bouw leidt mogelijk tot een negatieve effect op kleine algemene zoogdieren, maar hiervoor geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Op de overige zoogdieren treedt geen effect op. Voor Steenmarter zijn geen aanwijzingen. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

2.3 Zoogdieren: Vleermuizen

Verblijfsgebied

Gebouwbewonende soorten (Ruige en Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger) vinden mogelijk in de bebouwing een geschikte verblijfplaats. Het plangebied is geschikt door de aanwezigheid van zware bomen, beschutte ruimten en afwisseling van open en halfopen gebouwen. De schuren en opstallen aan de zuidzijde zijn echter ongeschikt. Deze bestaan uit enkelwandige stallen, zonder spouw, golfplaten daken zonder dakbeschot en/of metalen golfplaten wanden (zie afb. 2.1). Doordat geen van de stallen zijn afgetimmerd en tochtvrije holten ontbreken, zijn ze voor vleermuizen ongeschikt. Er zijn geen dieren of sporen aangetroffen. Sommige zijn in het kader van de voorgenomen ingreep geheel ontruimd. Andere zijn deels ontmanteld en staan al enige tijd aan weer en wind opengesteld. Dat maakt ze voor vleermuizen ongeschikt (zie afb. 2.2).

Mogelijk dat de houten kapschuur/hooiberg een geschikt onderkomen vormt voor individuele exemplaren. Hier komen in de zware steunbalken geschikte holten en scheuren voor. De nieuwe kapschuur biedt weinig mogelijkheden, de woning z'n geheel niet. Deze woning dateert uit de jaren 50 en is zorgvuldig afgetimmerd en onderhouden, zonder gaten of andere openingen in de gevel of de dakranden (zie afb. 2.3). De dakpannen zijn strak aaneengesloten en het lood rondom de dakkapel en schoorsteen sluit goed aan. Luiken of andere betimmeringen met vrije ruimten ontbreken. Daardoor kunnen we aanwezigheid van vleermuizen in de woning uitsluiten.

De zware eikenbomen op de perceelsgrens leveren eveneens geen verblijfplaats op, uitgezonderd een zware els, die in matige conditie is en een enkele holte bevat.

Foerageergebied en vliegroutes

Het gaat niet alleen om vaste verblijfsplaatsen, maar mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied ook als foerageer- en baltsgebied of als vliegroutes. De ligging van de locatie is hiervoor geschikt. Aan de rand van het open landschap, met diverse singels en bomenrijen nabij, zorgt het voor aantrekkingskracht op vleermuizen die vanaf het Veluwemassief boven de open weidegronden foerageren richting de randmeren. Het erf staat middels singels/laanbomen in contact met het omringende landschap en daardoor mogelijk onderdeel van een vliegroute. Vleermuizen kunnen hier foerageren. Dit blijft bij de nieuwe inrichting op dezelfde wijze het geval, mits in ieder geval een deel van de zware bomen in stand blijven. Het gebruik van het gebied (bewoning) verandert niet noemenswaardig. Wel neemt de bewoning toe (twee woonhuizen in plaats van één), maar daar tegenover staat een afname van de agrarische activiteit en een vergroening van de inrichting. Mogelijk ontstaat tijdens de bouw licht-/trillingoverlast, hetgeen een tijdelijk effect betreft.

De aanwezigheid van vleermuizen op de locatie kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Nader onderzoek is daarom gewenst. Het is op basis van de quick scan niet vast te stellen of de ingreep leidt tot aantasting of vernieling van beschermde soorten of verblijfplaatsen van vleermuizen. Voor de woning en de schuren op het zuidelijke deel van het erf geldt dit niet. Hier is een verblijfplaats onwaarschijnlijk. Voor het foerageergebied en vliegroute zijn er geen gevolgen, evenmin voor de bomen mits enkele exemplaren gehandhaafd blijven, waaronder de zware els. Verder verandert het terrein niet noemenswaardig; het blijft een bewoningsplek. Indien het erfadvies wordt nageleefd, betekent dit zelfs een (licht) positief effect. Nader onderzoek naar dit aspect kan achterewege blijven. Een mogelijk effect kan optreden tijdens de bouw, maar dit is middels een zorgvuldige werkwijze te voorkomen.

2.4 Vogels

2.4.1 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats (Huismus, uilen, roofvogels,...)

De locatie werd onderzocht op (mogelijke) aanwezigheid van vogels met vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen. Het gaat bij dergelijke terreinen vooral om Huismus, Steen- en Kerkuil en Gierzwaluw, omdat deze soorten zich in gebouwen vestigen. Voor deze soorten zijn de gebouwen weliswaar geschikt, maar er zijn geen sporen aangetroffen. Inspectie van de bebouwing laten geen broedplekken of nest(restanten) zien, maar wel sporen die duiden op een verblijfplaats van Kerkuil. Er zijn tevens enkele braakballen gevonden in de houten kapschuur/hooiberg. Ook in de loods zijn enkele sporen aangetroffen. Familie Spronk bevestigde het voorkomen van Kerkuil en gaven aan dat het dier bij de buurman een vaste onderkomen heeft en er jongen grootbrengt. De dieren gebruiken de locatie van de familie Spronk als waarschijnlijk als foerageergebied, waarbij ze zich met enige regelmaat ophouden in de houten kapschuur/hooiberg. Overdag zijn de dieren niet te zien, zo geven de eigenaren aan. Gezien de beperkte hoeveelheid braakballen lijkt dit te kloppen en betreft het geen vaste verblijfplaats, maar is het verblijf incidenteel en beperkt.

Huisumus ontbreekt. Er zijn geen nesten of vogels aangetroffen op het terrein. Bij de inventarisatie zijn geen Huisumusnesten (of restanten daarvan) aangetroffen in de afdakjes, schuren, de loods of de bijgebouwen. De woning is ongeschikt. De eigenaar geeft aan in het verleden wel Huisumus voorkwam, maar weinig. Waarschijnlijk is met het stopzetten van de agrarische activiteiten, ook de Huisumus verdwenen (gebrek aan voer). Een ander oorzaak kan de aanwezigheid van Bruine rat zijn, waardoor de nestpredatie te hoog is en de populatie ten gronde gaat. Boeren- en Huiszwaluw ontbreken eveneens.

Soorten met een vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaats in bomen, zoals Buizerd, Sperwer of Bosuil ontbreken. De huidige bomen op het terrein hebben geen horsten of grotere holten waar deze soorten gebruik van maken.

Effecten op vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels treden niet op. Nader onderzoek kan achterwege blijven. Het voornemen bouw en herinrichting tast geen verblijven of essentieel leefgebied aan van Huismus of andere beschermde soorten en verblijfplaatsen. Aandachtspunt is de betekenis van de onderzoekslocatie als deel van het leefgebied van de Kerkuil. Hoewel het niet gaat om essentieel leefgebied, dient hier wel aandacht voor te zijn bij de nieuwe inrichting. Is dit het geval (ter beoordeling aan een ecooloog), dan kan ontheffing achterwege blijven. Er treedt immers geen aantasting of verslechtering op.

2.4.2 Tijdens het broedseizoen beschermde vogels (alle vogels, ook algemene soorten)

De onderzoekslocatie is geschikt voor algemene broedvogels zoals Merel, Kwikstaart, Spreeuw, Roodborst en Koolmees. Ook de tuinbeplantingen en de klimopbegroeiingen geven volop broedgelegenheid. De zware boombeplanting zorgt tevens voor de aanwezigheid van Vink, Boomkruiper en andere mezensoorten. De broedvogels vinden volop broedgelegenheid op het terrein. Behalve de bomen is geen specifieke locatie is niet aan te wijzen en kan jaar op jaar wijzigen, geheel afhankelijk van de terreininrichting op dat moment.

De bouwvoorbereiding en herinrichting van het terrein kan mogelijk negatieve effecten hebben in het broedseizoen, namelijk verstoring of vernieling van nesten. Buiten de broedperiode zijn de nesten van genoemde soorten niet beschermd en treedt er geen negatief effect op.

2.5 Amfibieën en reptielen

Aanwezigheid van amfibieën en reptielen sluiten we uit op de onderzoekslocatie niet uit, gezien de 'kikkerpoel' die aan de zuidwestzijde van het erf aanwezig is (zie afb. 1.1, codering: D). Het zal om algemene kikkersoorten gaan en waarschijnlijk Kleine watersalamander. De poel en de kruidenrijke omgeving ervan blijven bij de ingreep in stand. In het onderzoeksgebied ontbreken echter water of vochtige, kruidenrijke milieu's. De stenige, bebouwde omgeving is voor de meeste soorten ongeschikt. Veelal redt alleen Gewone pad –een soort waarvoor een provinciale vrijstelling geldt– het zich een plek toe te eigenen op een dergelijk erf. Van Gewone pad is bekend dat hij zich ook prima in boerentuinen/moestuinen kan ophouden en daarvoor vormt het gebied een geschikt milieu. Voor meer bijzondere soorten als is het onderzoeksgebied ongeschikt.

Negatieve effecten op beschermde soorten amfibieën en reptielen treden niet op, uitgezonderd een mogelijk zeer algemene soort als Gewone pad waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

2.6 Vissen en ongewervelden

Voor zwaar beschermde of bedreigde vissen, dagvlinders, libellen en andere soortgroepen ontbreken de zeer specifieke voorwaarden die ze aan hun leefgebied stellen. We sluiten uit dat dergelijke soorten hier voorkomen.

Negatieve effecten op beschermde soorten treden niet op. De soorten in deze diergroepen komen op de locatie niet voor. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

Afb. 2.1: Beeld van het erf aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied, met varkensschuren en enkelwandige loodsen. De inzet laat de binnenzijde van de loods zien.

Afb. 2.2: Een van de schuren in verval staat. De nokplaten ontbreken, evenals enkele stalramen.

Afb. 2.3: Beeld van de woning, strak afgewerkt, zonder toegankelijke openingen, gaten en kieren.

Afb. 2.4: De kap van de houten kapschuur/hooiberg fungeert als tijdelijke verblijfplaats van Kerkuil.

Afb. 2.5: Beeld van de nieuwe kapschuur met links nog juist de houten kapschuur/hooiberg te zien.

3

Resultaat onderzoek gebiedsbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij gebiedsbescherming gaat het over de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland en de beoordeling of er van het voornemen een (in)directe effect uitgaat. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is planaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

3.1 Natura 2000-gebied Veluwe

De onderzoekslocatie ligt niet in de directe nabijheid van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op meer dan anderhalve kilometer afstand (zie afb. 3.1). Gezien de aard, de afstand, schaal van de ingreep en het ontbreken van functionele binding tussen onderzoeksgebied en Natura 2000-gebied zijn directe effecten op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden uitgesloten. Woningen en erven zijn ongeschikt voor de habitattypen, habitatsoorten en aangewezen soorten. Daarbij wijzigt de locatie niet wezenlijk van karakter. De inrichting blijft cultureel en het gebruik intensief.

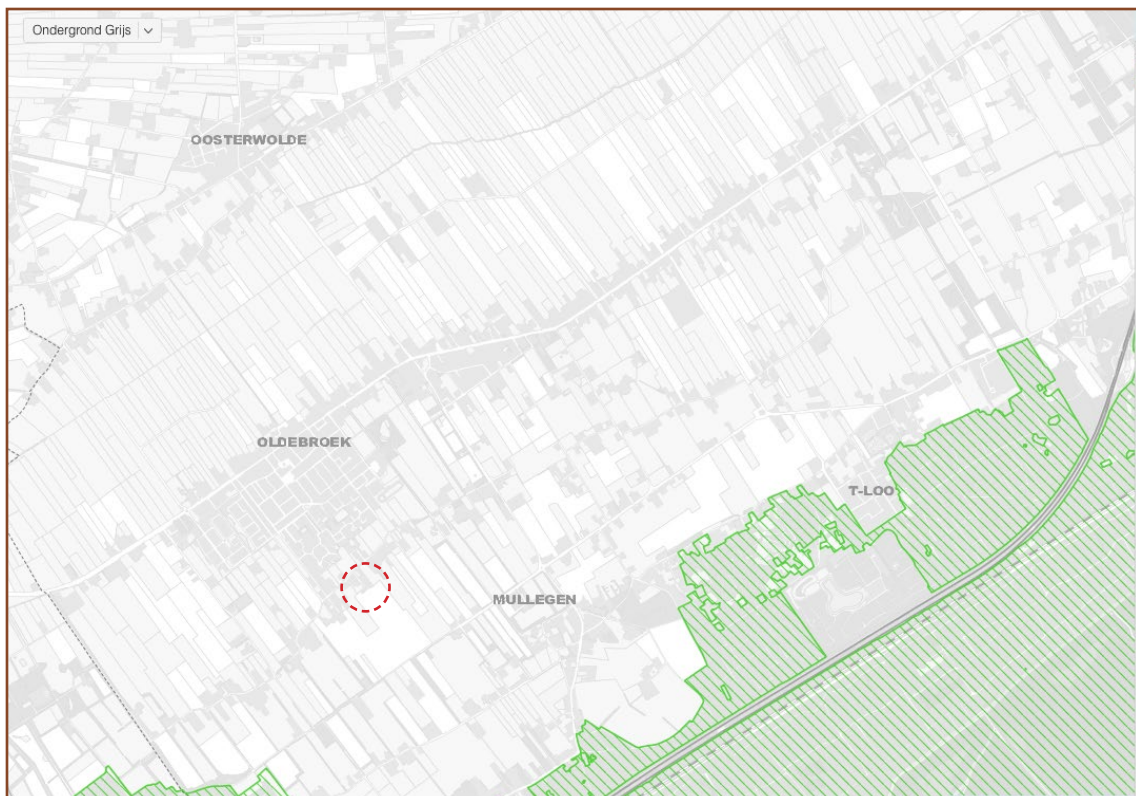
Een mogelijk effect dat over langere afstand optreedt op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden is stikstofemissie. Naar verwachting leidt het tot een toename van N-depositie op aangewezen habitattypen, maar het is niet te verwachten dat deze toename groter is dan de drempelwaarde van Natura 2000-gebied Veluwe. Er dient in dat geval een vergunning te worden aangevraagd, die naar verwachting verleend wordt. Nader onderzoek naar dit aspect is noodzakelijk.

Er treedt door de bestemmingsplan-aanpassing en de voorgenomen ingreep geen negatief effect op t.a.v. Natura 2000-doelstellingen. Ten aanzien van stikstofgevoelige habitattypen en broedvogels (die namelijk gebonden zijn aan stikstofgevoelige habitats) kan een gespecificeerde Aeries-berekening uitsluitsel geven.

3.2 Overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone ligt nabij, op 1,5 km afstand van het onderzoeksgebied (zie 3.2). Er gaat van het GNN geen externe werking uit. Wel is de onderzoekslocatie onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe. De voorgenomen ingreep heeft op de doelstellingen van het Nationaal Landschap een positief effect. Het erfadvies van Gelders Genootschap voorziet in een passende, landschappelijke inrichting die -indien uitgevoerd- een positief effect heeft op het gebied, zoals verminderde verstening/verrommeling en toename van de hoeveelheid landschappelijk groen. Overigens betreft het een zeer plaatselijk effect omdat de ingreep niet buiten de perceelgrenzen van het erf reikt.

Er treedt door de bestemmingsplan-aanpassing en de voorgenomen ingreep geen negatief effect op de overige onderdelen van het NNN. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

Afb. 3.1: Begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het rode kader duidt de onderzoekslocatie aan; het groene de Natura 2000-begrenzing. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

Afb. 3.2: Begrenzing van het GNN. Legenda: lichtgroen vlak = GO; donkergroen = GNN; groen gearceerd = Nationaal landschap buiten de GNN/GO; bruin gearceerd = waardevol open gebied. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

De bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot aantasting of vernieling van beschermde planten en (potentiële) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren of andere diergroepen. Er zijn geen nadere onderzoeken of planaanpassingen nodig. Mochten er dieren aanwezig zijn, dan betreft het zeer algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wnb. Een ontheffing is niet nodig. Deze conclusie geldt niet voor vleermuizen waarvan de afwezigheid op een deel van het erf niet afdoende kan worden vastgesteld in deze quick scan. Daarvoor is nader onderzoek nodig in het actieve seizoen van vleermuizen (mei-sep 2019).

De bestemmingsplan-aanpassing en de bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot een negatief effect op de doelstellingen van Natura-2000 gebieden en de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van NNN. Het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

Hieronder volgt een overzicht:

Soortbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	aanwezig	mogelijk	zorgplicht
Vleermuizen - verblijfplaats gebouwen	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek
Vleermuizen - verblijfplaats bomen	mogelijk	geen	geen, mits... ¹
Vleermuizen - vlieg-/foerageerroutes	mogelijk	geen	geen, mits... ²
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	geen	geen
Vogels - foerageergebied	wel	geen	geen, mits... ³
Vogels - algemene broedvogels	aanwezig	mogelijk	zie bij 4.2
Amfibieën/reptielen - vrijgestelde soorten	niet	geen	geen
Amfibieën/reptielen - overige soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige soortgroepen - alle soorten	niet	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	niet	geen	geen, mits... ⁴
Overige onderdelen NNN	mogelijk	geen	geen

¹ = mits enkele zware bomen behouden blijven en de zware els gespaard blijft.

² = mits met enige zorgvuldigheid wordt omgegaan met verlichting bij de bouw, de inrichting en de ingebruikname van het terrein.

³ = mits de locatie als foerageergebied en tijdelijk rustplaats behouden blijft in de nieuwe inrichting

⁴ = het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

4.2 Aanbevelingen

Vleermuizen - verblijfplaatsen

- De ingreep kan leiden tot aantasting of vernieling van vaste, jaarrond beschermde rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen. **Nader onderzoek** is gewenst en geeft duidelijkheid omtrent de locatie en hoeveelheid. Een dergelijk onderzoek is noodzakelijk bij de verdere vergunningverlening, bij een sloopmelding en bij het aanvragen van een ontheffingen. Het vervolgonderzoek dient uitgevoerd te worden tussen april en september 2019. Als uit nader onderzoek blijkt dat beschermde soorten aanwezig zijn en deze bij de werkzaamheden verstoord, vernietigd of beschadigd worden, dient vooraf ontheffing aangevraagd te worden en wordt de mate van mitigerende of compenserende maatregelen bepaald. Het onderzoek dient uitgebreid te worden met boombewonende vleermuizen indien de zware elzenboom wordt gekapt.

Het bovenstaande geldt niet voor het zuidelijke deel van het terrein en het woonhuis aan de noordzijde van het erf. Hier zijn de bebouwing ongeschikt voor vleermuizen. Hier kan sloop en herbouw plaatsvinden zonder dat verblijfplaatsen van vleermuizen in geding zijn. Wel geldt de beperking van geringe licht-/trillingsoverlast tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden.

Groene inrichting

- Het groen en landschappelijk inrichten van het erf conform het erfadvies van Gelders Genootschap is gewenst om de diverse redenen, onder andere als foerageergebied en tijdelijke verblijfplaats voor Kerkuil. Hoewel niet essentieel, kan het een waardevolle bijdrage leveren aan het leefgebied van de soort.

Vogels - algemene broedvogels

- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van Spreeuw, Merel, Winterkoning, etc. te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield of verstoord worden. Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen of tref vooraf maatregelen. Dit laatste is gezien de aard van het terrein lastig te realiseren. Het broedseizoen is geen vaste periode, uitsluitend van belang is of daadwerkelijk een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Mochten er bij de start van de werkzaamheden toch broedgevallen aanwezig zijn, dan dient gewacht te worden tot het moment dat de jongen op eigen kracht het nest definitief verlaten hebben. In de periode half maart - half juli is de kans op broedgevallen zeer hoog.

Zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en de **Groene Ontwikkelingszone (GO)** komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wnb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet Natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.